

Innhold

Forkortelser	9
1 Hva erstatningsretten handler om	11
1.1 Erstatningsrettens virkelighet.....	11
1.2 Emnet for erstatningsretten	13
1.2.1 Erstatningsrettens to problemstillinger.....	13
1.2.2 Erstatning i og utenfor kontraktsforhold.....	14
1.2.3 Litt om erstatningsrettslige termer	15
1.2.4 Erstatningsrettens kilder	19
1.2.5 Noen metodeproblemer.....	21
1.2.6 Sammenhengen mellom erstatningsrett, forsikringsrett og trygderett.....	22
1.2.7 Erstatningsrettens stilling i dagens samfunn	25
2 Ansvarsgrunnlaget	30
2.1 Noen utgangspunkter.....	30
2.2 Culpa-ansvaret (skyldregelen).....	30
2.2.1 Hovedregelen er erstatningsplikt for den uaktsomme, skadevoldende handling (eller unnlatelse)	30
2.2.2 Lovfestet culpa-ansvar	31
2.2.3 Nærmere om aktsomhetsvurderingen – utgangspunktet	32
2.2.4 Betydningen av normer gitt ved lov eller forskrifter	33
2.2.5 Risikoen for skade – skadeevnen	35
2.2.6 Skadevolderens handlingsalternativ	36
2.2.7 Forebyggende tiltak.....	37
2.2.8 Skadeevnen må ha vært synbar eller påregnelig.....	38
2.2.9 Behovet for sakkyndige.....	39
2.2.10 Skadevolderens individuelle forhold	40
2.2.11 Handleplikt og unnlatelser	42
2.2.12 Hvor det er lovlig å påføre en annen et tap.....	43
2.3 Arbeidsgiveransvaret	44
2.3.1 Problemet – arbeidsgiveransvarets begrunnelse	44
2.3.2 Hvem er arbeidstaker?.....	46
2.3.3 Arbeidsgiverbegrepet	46
2.3.4 Arbeidstakeren må ha voldt skaden forsettlig eller uaktsomt under utføring av arbeid.....	47

2.4	Lovfestet objektivt ansvar – herunder forsikringsordninger mv.	51
2.4.1	Innledning	51
2.4.2	Bilansvaret	51
2.4.3	Produktansvaret	54
2.4.4	Legemiddelansvaret	55
2.4.5	Pasientskadeansvaret.....	56
2.4.6	Yrkesskadeansvaret	57
2.4.7	Lovgivning på noen andre områder	58
2.4.8	Erstatning fra staten til voldsskade.....	60
2.5	Det ulovfestede objektive ansvar.....	61
2.5.1	Utviklingen av det ulovfestede objektive ansvaret	61
2.5.2	Skadefrekvensen – den stadige risiko	63
2.5.3	Skaden er en typisk og påregnelig (nærliggende) følge av virksomheten	64
2.5.4	«Særpreget» eller «ekstraordinært» risiko- eller faremoment og lignende formuleringer	65
2.5.5	Skaden kunne vært unngått med enkle midler	66
2.5.6	Forsikringsmuligheten og pulveriseringstanken	68
2.5.7	Særlig om teknisk svikt, ufullkommenhet.....	69
2.5.8	Interesseavveiningen – rimelighetsbetraktninger.....	69
3	Årsakssammenheng og grensen for de erstatningsmessige skader	72
3.1	Årsakssammenheng som vilkår for ansvar.....	72
3.1.1	Utgangspunktet – de praktiske problemer.....	72
3.1.2	Årsakskravets faktiske side.....	73
3.1.3	Årsakskravets rettslige side	73
3.1.4	Betingelsel læren (differanselæren).....	74
3.1.5	Ansvar for alle nødvendige betingelser.....	75
3.1.6	Skaden ville uansett ha inntrådt, men på et senere tidspunkt	76
3.1.7	Kravet om at betingelsen ikke må ha vært av uvesentlig betydning for skaden.....	77
3.1.8	Betingelsel læren kan ikke følges ved selvstendig virkende årsaker – hver årsak er tilstrekkelig til å volde skaden	78
3.2	Ansvarets avgrensning – adekvansproblemet.....	80
3.2.1	Problemstillingen.....	80
3.2.2	Tredjeparts avledede tap	81
4	Erstatningens størrelse – særlig ved personskader.....	85
4.1	Grunnprinsipper for erstatningsutmålingen	85
4.1.1	Full erstatning	85
4.1.2	Erstatning for ikke-økonomisk tap.....	85

4.1.3	Skadelidtes plikt til å begrense skadens omfang.....	86
4.1.4	Tingskader	86
4.1.5	Erstatningspostene ved en personskade – oversikt.....	86
4.2	Erstatning for fremtidig inntektstap (tap i fremtidig erverv) mv.	87
4.2.1	Det konkrete og individuelle tap.....	87
4.2.2	Det årlige nettotap	87
4.2.3	Kapitaliseringsproblemet	89
4.2.4	Den endelige erstatningsfastsettelsen	90
4.2.5	Særlig om barn som skadelidt	90
4.3	Erstatning for merutgifter som følge av skaden	91
4.4	Menerstatning.....	92
4.4.1	Hjemmel – vilkårene	92
4.4.2	Erstatningens størrelse.....	93
4.4.3	Utregningen	93
4.5	Erstatning for tap av forsørger.....	94
4.5.1	Hjemmel – kravet om faktisk forsørgelse	94
4.5.2	Det er forsørgertapet som skal erstattes	94
4.5.3	Fradragsposter.....	96
4.6	Verdien av arbeid i hjemmet	96
4.6.1	Arbeid i hjemmet som erstatningspost.....	96
4.6.2	Hvordan erstatningen beregnes	97
4.6.3	Særlig om forsørgertapet	98
4.7	Erstatningen ved yrkesskader.....	99
4.8	Oppreisning.....	99
4.8.1	Hva er oppreisning?	99
4.8.2	Nærmere om skl. § 3-5	99
4.8.3	Utmålingen	100
4.9	Skadelidtes medvirkning	101
4.9.1	Problemet	101
4.9.2	Når bør skadevolderens ansvar avkortes?.....	101
4.9.3	Særlig om barn som medvirker	102
4.10	Lempning av ansvaret	103
4.10.1	Innledning	103
4.10.2	Når ansvaret kan lempes	103
5	Avslutning	105
5.1	Hva er skadevolderen i virkeligheten ansvarlig for?	105
5.2	Ansvarsfrihetsregelen i skl. § 4-2 nr. 1	106
5.3	Regress.....	106
5.3.1	Problemstillingen.....	106
5.3.2	Tingskader og annen formuesskade	106
5.3.3	Personskader.....	106

Domsregister	108
Stikkord	111
Vedlegg	114
Lov om skadeserstatning 13. juni 1969 nr. 26.....	114
Lov om ansvar for skade som motorvognør gjer (bilansvarslova) 3. februar 1961	125